

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи

Наталія БОРБИЧ
« 04 » вересня 2024 року

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
загальної педагогіки, психології та методики
початкової освіти
Протокол №1 від «03» вересня 2024 року
В. о. завідувача кафедри

Сергій МАРЧУК

ПОГОДЖЕНО
Гарант освітньо-професійної програми
Середня освіта (Фізична культура)

Наталія ДЕНИСЕНКО
« 03 » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ОК 32. Психологія (загальна, вікова, педагогічна, спорту)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)
освітній ступінь **бакалавр**
галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальність **014 Середня освіта**
предметна спеціальність **014.11.Середня освіта (Фізична культура)**
академічна група **21 ФК**

РОЗРОБНИКИ: Марія КОЗІГОРА, доктор філософії зі спеціальності Психологія, старший викладач кафедри загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти;

Ольга ШЕВЧУК, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента		
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Очна (денна) форма навчання		
	Спеціальність 014 Середня освіта	Статус освітнього компонента Обов'язковий		
Змістових модулів – 3	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки: 2		
Загальна кількість годин – 90		Семестр: 3		
		Лекції 24 год.	Семінари 20 год.	Практичні 10 год.
		Самостійна робота 31 год.		
		Консультації 5 год.		
		Вид контролю: екзамен		

1.1. Анотація освітнього компонента

Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів освіти системного уявлення про психічні процеси, властивості та стани людини, закономірності її розвитку та особливості функціонування у навчальній, виховній і спортивній діяльності. У межах вивчення дисципліни студенти опановують фундаментальні положення загальної та вікової психології, засвоюють основи педагогічної взаємодії та психологічні принципи організації освітнього процесу. Особливу увагу зосереджено на психології спорту: мотивації досягнення, саморегуляції, особливостях психологічної підготовки спортсменів, розвитку вольових якостей, подоланні стресу та формуванні командної взаємодії. Студенти отримують знання про вікові особливості дітей і підлітків, механізми формування поведінки, соціалізації та навчальної мотивації, що є необхідним для ефективної професійної діяльності вчителя фізичної культури.

1.2. Мета та завдання освітнього компонента

Сформувати у здобувачів освіти цілісне розуміння закономірностей психічного розвитку та функціонування особистості, оволодіти базовими знаннями з загальної, вікової, педагогічної психології та психології спорту, розвинути вміння застосовувати психологічні принципи, методи й технології у професійній діяльності вчителя фізичної культури для забезпечення ефективної навчальної, виховної та спортивної взаємодії з учнями різного віку.

Завдання вивчення ОК:

1. Ознайомити здобувачів освіти з базовими поняттями, принципами та закономірностями психічної діяльності людини.

2. Сформувати у студентів розуміння вікових особливостей та етапів психічного розвитку особистості.
3. Розкрити психологічні основи навчання, виховання та педагогічної взаємодії в закладі освіти.
4. Сформувати уявлення про психологічні механізми спортивної діяльності, мотивацію досягнення, саморегуляцію та розвиток вольових якостей.
5. Розвинути навички аналізу поведінки учнів, діагностики психічних станів і врахування індивідуальних особливостей у педагогічній та спортивній практиці.
6. Сприяти засвоєнню ефективних прийомів психологічної підтримки, мотивації та комунікації в процесі роботи з учнями різного віку.
7. Формувати здатність інтегрувати психологічні знання у професійну діяльність учителя фізичної культури для забезпечення успішного навчання, виховання та тренувального процесу.

1.3. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: українська мова за професійним спрямуванням; вступ до спеціальності.

Постреквізити: освітній компонент є фундаментальною теоретичною основою для подальшого опанування всіх інших освітніх компонентів фахової підготовки здобувачів спеціальності Середня освіта (Фізична культура). Знання, уміння та навички, сформовані в межах курсу, забезпечують психологічне підґрунтя для вивчення педагогічних, методичних, анатомо-фізіологічних, валеологічних дисциплін, а також компонентів професійної та практичної підготовки.

1.4. Характеристика освітнього компонента

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку на основі абстрактного мислення, аналізу та синтезу та розуміння закономірностей професійної діяльності, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства (громадянська компетентність).

ЗК-2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, здійснювати пошук з різних джерел і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (соціальна компетентність).

ЗК-3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

ЗК-7. Здатність інтегрувати теоретичні знання й практичні навички у процес організації навчальної діяльності та ефективно діяти в умовах типових і нетипових педагогічних ситуацій.

ЗК-9. Здатність гнучко адаптуватися до змін у педагогічній та спортивній діяльності, проявляти ініціативність і креативність, генерувати нові ідеї та ефективно вирішувати професійні завдання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 5. Здатність враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів під час добору змісту, методів, засобів і форм навчання з фізичної культури, забезпечуючи доступність, безпечність і поступовість розвитку рухових умінь та фізичних якостей.

СК 6. Здатність формувати стійку мотивацію учнів до занять фізичною культурою та організовувати їхню пізнавальну діяльність у процесі опанування рухових умінь і засвоєння основ здорового способу життя.

СК 7. Здатність усвідомлювати власні почуття й емоційні стани та ефективно ними керувати у процесі ігрової та спортивної діяльності, зберігаючи педагогічну врівноваженість, справедливість і

позитивний емоційний фон під час взаємодії з учнями.

СК 10. Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК 12. Здатність планувати освітній процес з фізичної культури, визначаючи цілі, зміст, методи, форми та засоби організації рухової діяльності учнів, а також забезпечуючи поступовість, безпечність і результативність їх фізичного розвитку.

ОК спрямований на розвиток таких компетентностей Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»:

A1. Мовно-комунікативна компетентність

A1.4. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички учнів

A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення

A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

B1. Психологічна компетентність

B1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості учнів, їхній психоемоційний стан

B 1.2. Здатність використовувати стратегії роботи учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності

B.1.3. Здатність формувати мотивацію учнів й організувати їхню пізнавальну діяльність

B 1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій поважають і враховують права кожного

B2. Емоційно-етична компетентність

B2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами

B2.2. Здатність конструктивно й безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу

B2.3. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

B 3. Компетентність педагогічного партнерства

B3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти в освітньому процесі

B1. Інклюзивна компетентність

B1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі і сприятливі умови для кожного учня з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей

B2. Здоров'язбережувальна компетентність

B2.1. Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу

B2.4. Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності

G2. Організаційна компетентність

G2.2. Здатність організувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти

G3. Оцінювально-аналітична компетентність

G3.2. Здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти

D1. Інноваційна компетентність

D1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності

D3. Рефлексивна компетентність

D3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.

Результати навчання:

ПРН згідно з ОПП

ПРН 1. Знати та критично аналізувати сучасні педагогічні теорії, психологічні, анатомо-фізіологічні, біомеханічні й гігієнічні основи фізичної культури для науково обґрунтованого планування й організації освітнього процесу.

ПРН 3. Враховувати закономірності розвитку, вікові та індивідуальні особливості учнів для забезпечення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища.

ПРН 11. Створювати інклюзивне, психологічно комфортне середовище, застосовувати методи емоційної підтримки й адаптації навчання для різних категорій учнів.

ПРН 15. Ефективно організовувати професійну взаємодію з учнями, батьками, колегами та соціальними партнерами на засадах педагогічного партнерства та поваги до різноманіття

ПРН 17. Здійснювати рефлексію, самооцінювання, планування власної професійної траєкторії та забезпечувати безперервний особистісний і педагогічний розвиток.

ПРН 21. Критично оцінювати достовірність і надійність інформаційних джерел, зокрема тих, що стосуються фізичної культури, спорту, здоров'я та рухової активності; усвідомлювати вплив інформації на формування мотивації до занять, поведінкові рішення та розвиток особистості здобувачів освіти, роблячи обґрунтовані професійні висновки.

Результати навчання за освітнім компонентом

Згідно з вимогами освітньо-проєсійної програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- категорійно-понятійний апарат психології; етапи становлення психологічної науки та її місце в системі сучасних наук; способи відображення індивідом предметів та явищ навколишньої дійсності; сутність та функції несвідомого, свідомого; особливості протікання пізнавальних психічних процесів; структуру особистості та етапи її розвитку, особливості міжособистісної взаємодії та спілкування;

- різновиди та форми людських переживань; індивідуально-типологічні особливості особистості; теоретичні підходи до онтогенезу психіки людини;

- основні закономірності вікових змін психіки людини; психологічні особливості новонароджених, немовлят, дітей, підлітків, юнацтва; суть вікових криз особистості та шляхи їхнього подолання; центральні психологічні новоутворення кожного вікового періоду;

- концепції навчання, навчальні компетенції, типи навчальних завдань, методи виховання, особливості взаємозв'язку навчання, виховання й розвитку особистості, індивідуальні особливості навчання.

- основи спортивної мотивації, принципи саморегуляції та управління емоціями, чинники розвитку вольових якостей, особливості психологічної підготовки до тренувань і змагань, а також психологічні фактори, що впливають на командну взаємодію та спортивні результати.

вміти:

- працювати з науковою психологічною літературою; вільно оперувати понятійним апаратом; психологічно свідомо підходити до розв'язання професійних та особистих проблем.

- визначати особливості протікання різних психічних процесів; розрізняти емоційні переживання особистості; розрізняти види темпераменту та прояви характерологічних особливостей людини; пояснити складові елементи структури особистості та ролі несвідомого і свідомого в психічній діяльності людини;

- розрізняти вікові та індивідуальні особливості психіки; надавати практичні рекомендації щодо подолання вікових криз особистості з урахуванням вікових відмінностей психіки;

- застосовувати психологічні принципи для мотивації та підтримки учнів у спортивній діяльності, використовувати прийоми саморегуляції та розвитку вольових якостей, будувати ефективну комунікацію й командну взаємодію, а також адаптувати тренувальний процес з урахуванням індивідуальних психологічних особливостей учнів.

2. Зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 1. Психологія як наука. Предмет психології

Тема 2. Методи психології

Тема 3. Особистість і діяльність

Тема 4. Пізнавальні процеси (відчуття, сприймання, увага)

Тема 5. Пізнавальні процеси (пам'ять, уява, мислення)

Тема 6. Емоційно-вольові процеси (емоції та почуття, воля)

Тема 7. Індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер,

здібності)

Змістовий модуль 2. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Тема 8. Вікова психологія як наука. Психофізіологічний розвиток пренатального періоду, новонародженості, немовляти, раннього та дошкільного дитинства

Тема 9. Психофізіологічний розвиток молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку, дорослості, старіння

Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА. ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ

Тема 8. Вікова психологія як наука

Тема 10. Психологія педагогічна як галузь психологічної науки. Психологія навчання, виховання, педагогічної діяльності.

Тема 11. Сутність і предмет психології спорту

Тема 12. Психологічна характеристика спортивної діяльності, спортсмена і особистості вчителя фізичної культури.

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форми роботи/контролю*
	денна форма здобуття вищої освіти					
	усього	у тому числі				
лекції		семін.	практ.	самос. роб		
ІІІ семестр						
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ						
Тема 1. Психологія як наука. Предмет психології	4	2	2			ДС
Тема 2. Методи психології	4	2	2			УО, ДС, РЗ/К
Тема 3. Особистість і діяльність	4	2	2			УО, ДС, РЗ/К
Тема 4. Пізнавальні процеси (відчуття, сприймання, увага)	10	2	2		6	УО, ДС, РМГ, РЗ/К
Тема 5. Пізнавальні процеси (пам'ять, уява, мислення)	4	2		2		УО, РМГ, РЗ/К
Тема 6. Емоційно-вольові процеси (емоції та почуття, воля)	10	2	2		6	УО, ДС, РЗ/К
Тема 7. Індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності)	8	2		2	4	УО, ДС, РМГ, РЗ/К
Модульний контроль 1	2			2		МК
Разом за змістовим модулем 1	46	14	10	6	16	
Консультації ¹	3					
Змістовий модуль 2. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ						
Тема 8. Вікова психологія як наука. Психофізіологічний розвиток пренатального періоду, новонародженості, немовляти, раннього та дошкільного дитинства	4	2	2			УО, ДС, РЗ/К
Тема 9. Психофізіологічний розвиток молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку, дорослості, старіння	10	2	2		6	ДС, УО, РЗ/К

¹ Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

Модульний контроль 2	2			2		МК
Разом за змістовим модулем 1	16	4	4	2	6	
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА. ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ						
Тема 10. Психологія педагогічна як галузь психологічної науки. Психологія навчання, виховання, педагогічної діяльності.	7	2	2		3	ДС, УО, РЗ/К, РМГ
Тема 11. Сутність і предмет психології спорту	4	2	2			ДС, УО РЗ/К
Тема 12. Психологічна характеристика спортивної діяльності, спортсмена і особистості вчителя фізичної культури	10	2	2		6	ДС, УО, РЗ/К, РМГ
Модульний контроль 2	2			2		МК
Разом за змістовим модулем 2	23	6	6	2	9	
Консультації ²	5					
Усього годин	90	24	20	10	31	

* Форми роботи/контролю: УО – усне опитування, ПО – письмове опитування, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, КП – командні проекти, П – презентація результатів виконаних завдань та досліджень, МК / КР – модульний контроль / контрольна робота, Р – реферат, Е – есе, АТ – аналіз твору тощо.

4. Теми лекційних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
			денна
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ			
1.	1	Психологія як наука. Предмет психології	2
2.	2	Методи психології	2
3.	3	Особистість і діяльність	2
4.	4	Пізнавальні процеси (відчуття, сприймання, увага)	2
5.	5	Пізнавальні процеси (пам'ять, уява, мислення)	2
6.	6	Емоційно-вольові процеси (емоції та почуття, воля)	2
7.	7	Індивідуально-психологічні особливості особистості (темперамент, характер, здібності)	2
Змістовий модуль 2. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ			
8.	8	Вікова психологія як наука. Психофізіологічний розвиток пренатального періоду, новонародженості, немовляти, раннього та дошкільного дитинства	2
9.	9	Психофізіологічний розвиток молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку, дорослості, старіння	2
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА. ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ			
10.	10	Психологія педагогічна як галузь психологічної науки. Психологія навчання, виховання, педагогічної діяльності.	2
11.	11	Сутність і предмет психології спорту	2
12.	12	Психологічна характеристика спортивної діяльності, спортсмена і особистості вчителя фізичної культури	2
Разом			24

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
			денна
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ			
1.	1	Етапи розвитку психології як науки	2

² Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

2.	2	Додаткові методи психологічної науки	2
3.	3	Психологія особистості. Теорії особистості	2
4.	4	Розвиток і виховання уваги	2
5.	6	Значення емоцій і волі в самотворенні особистості	2
Змістовий модуль 2. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ			
6.	8	Пізнавальний розвиток раннього та дошкільного віку	2
7.	9	Психологія підлітка	2
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА. ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ			
8.	10	Психологія учіння та навчання, виховання та самовиховання школяра	2
9.	11	Вплив темпераменту на спортивну діяльність	2
10.	12	Психологічні особливості спортивних груп і колективів	2
Разом			20

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
			денна
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ			
1.	5	Методи дослідження пам'яті та мислення	2
2.	7	Методики дослідження темпераменту та здібностей особистості	2
3.	Теми 1-9	Модульний контроль 1	2
Змістовий модуль 2. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ			
4.	Теми 8-9	Модульний контроль 2	2
Змістовий модуль 3. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА. ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ			
5.	Теми 10-12	Модульний контроль 2	2
Разом			10

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовується на навчальних заняттях. Формами контролю є тести, контрольні роботи, індивідуальні завдання, індивідуальні проекти (презентації з дослідженої проблеми), переклади, усні опитування.

Самостійна робота здобувачів освіти включає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань з освітнього компонента впродовж семестру;
- роботу над окремими темами освітніх компонентів, які згідно з робочою програмою освітнього компонента винесені на самостійне опрацювання здобувачами освіти;
- підготовку до всіх видів підсумкового контролю, у тому числі до курсових і модульних робіт;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;
- участь у роботі факультативів, спецкурсів тощо;
- участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо;
- підготовку до атестації здобувачів освіти (за наявності) тощо.

Назва теми	Усього год. самостійної роботи / Завдання	Література	Контрольні заходи
Тема 4 Відчуття та	6 год. Опрацювати рекомендовану	Основна література:	Поточний контроль:

сприймання як активні процеси пошуку та обробки інформації. Розвиток відчуття і сприймання у дітей	літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	1, 3, 4, 7 Допоміжна література: 1, 3, 7	усне опитування, тести
Тема 6 Регулятивне значення емоцій і почуттів в самотворенні особистості. Історія розвитку уявлень про волю. Теорії волі	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 1, 3, 4, 7 Допоміжна література: 1, 3, 7	Поточний контроль: усне опитування, тести
Тема 7 Теорії виникнення типів темпераменту	4 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 1, 3, 4, 7 Допоміжна література: 1, 3, 9, 14	Поточний контроль: усне опитування, тести
Тема 9 Психічний і особистісний розвиток дитини в дошкільному та молодшому шкільному віці	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 2, 6, 8 Допоміжна література: 2, 13	Поточний контроль: усне опитування, тести
Тема 10 Педагогічно занедбані підлітки. Особливості спілкування у ранній юності	3 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 2, 6, 8 Допоміжна література: 2, 13	Поточний контроль: усне опитування, тести
Тема 12 Психологічна підготовка вчителя фізичної культури	6 год. Опрацювати рекомендовану літературу; підготуватися до висвітлення й обговорення контрольних питань	Основна література: 5, 6 Допоміжна література: 12, 13, 18	Поточний контроль: усне опитування, тести
Разом:	31 год.		

9. Методи навчання

Методи викладання освітнього компонента «Психологія (загальна, вікова, педагогічна, спорту)» спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні освітнього компонента, є словесні, наочні й практичні. Серед методів подачі навчального матеріалу з «Психологія (загальна, вікова, педагогічна, спорту)» застосовуються:

розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
 практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
 аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
 індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
 дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
 проблемний виклад матеріалу – для створення й розв’язання проблемної ситуації.

10. Форми контролю знань та критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F). Згідно з п. 2.1. Положення про порядок оцінювання знань здобувачів освіти в умовах кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу оцінювання академічних досягнень здобувачів освіти здійснюється під час міжсесійного (поточного та модульного) та підсумкового (семестрового) контролю знань.

Поточний контроль здійснюється з метою оцінювання якості роботи здобувача освіти впродовж семестру під час проведення практичних, семінарських, контрольної роботи, а також для перевірки якості самостійної роботи здобувачів освіти. Поточний контроль проводиться у формі усного чи письмового опитування або експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях тощо, виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп’ютерного тестування.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп’ютерного тестування. Модульний контроль здійснюється на останньому в поточному змістовому модулі практичному занятті.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі **екзамену** за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (усно) Екзамен передбачає відповіді на питання, в яких здобувачі освіти повинні продемонструвати знання та сформулювати на їх основі розуміння проблематики курсу, а також отримані компетентності.

За роботу на семінарських роботах бали розподіляються таким чином:

Бал	Критерії оцінювання знань здобувача освіти на семінарському занятті		
	<i>Характер пізнавальної діяльності</i>	<i>Структура відповіді</i>	<i>Характер відповіді</i>
Мінімальна кількість – 1	Репродуктивне відтворення начального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів	Зачитує виклад матеріалу за лекцією	Відповідь ситуативно усвідомлена
Нижче середньої – 2	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз’яснення переважної кількості позицій	Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.	Відповідь усвідомлена, з наведенням власних прикладів
Вище середньої – 3	Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми, узагальнення викладеного у вигляді чіткого переліку позицій
Максималь	Представлення власної	Власний мотивований,	Повне та ґрунтовне

на кількість – 4	моделі, схеми, віртуального проекту тощо	обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді	висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу
------------------	--	---	--

За роботу на практичних заняттях бали розподіляються таким чином:

Бал	Критерії оцінювання знань здобувача освіти на практичному / семінарському занятті		
	Характер пізнавальної діяльності	Структура відповіді	Характер відповіді
Мінімальна кількість – 1	Репродуктивне відтворення начального матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів	Зачитує виклад матеріалу за лекцією	Відповідь ситуативно усвідомлена
Середній рівень – 2	Репродукція та розуміння основних понять, категорій, принципів і закономірностей із роз'ясненням основних положень і наведенням власних прикладів їх практичного застосування	Відповідь відтворює визначення та зміст навчального матеріалу на основі лекцій і підручників, має чітку логічну структуру, побудована за попередньо підготовленим планом	Відповідь усвідомлена, структурована, містить власні приклади, демонструє повне розкриття проблеми з узагальненням матеріалу у вигляді переліку основних положень
Максимальна кількість – 3	Представлення власної моделі, схеми, віртуального проекту тощо	Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначити місце психології в системі наук. Назвати предмет і завдання психологічної науки.
2. Назвати методи психології. Вимоги до методів психології.
3. Охарактеризувати основні методи досліджень у психології: спостереження, експеримент.
4. Назвати галузі психології.
5. Охарактеризувати поняття «особистість». Фактори розвитку особистості.
6. Охарактеризувати поняття «особистість». Структура особистості за Петровським.
7. Охарактеризувати поняття «спрямованість особистості». Назвати основні прояви спрямованості особистості.
8. Проаналізувати поняття «діяльність». Визначити структуру діяльності.
9. Охарактеризувати поняття «відчуття». Класифікація та різновиди відчуттів.
10. Охарактеризувати поняття «сприймання». Класифікація та види сприймань.
11. Охарактеризувати поняття «пам'ять». Види пам'яті.
12. Охарактеризувати поняття «мислення». Функції та види мислення.
13. Охарактеризувати поняття «мислення». Назвати розумові дії і мислительні операції.
14. Назвати індивідуальні особливості мислення.
15. Охарактеризувати поняття «увага». Назвати види уваги.
16. Охарактеризувати поняття «увага». Назвати властивості уваги.
17. Охарактеризувати поняття «уява». Назвати основні види та процеси уяви.
18. Назвати основні прийоми створення образів уяви.
19. Узагальнити поняття про емоції і почуття. Зовнішнє вираження емоцій та керування ними.
20. Охарактеризувати поняття «емоції». Назвати основні функції емоцій.

21. Визначити форми переживання емоцій і почуттів.
22. Охарактеризувати поняття «воля». Функції волі.
23. Охарактеризувати поняття «воля». Класифікація вольових якостей особистості.
24. Охарактеризувати поняття «здібності». Види здібностей.
25. Проаналізувати рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність, майстерність.
26. Охарактеризувати поняття «темперамент». Охарактеризувати типи темпераменту.
27. Охарактеризувати поняття «характер». Назвати основні риси характеру та їх характеристика.
28. Визначити сутність, об'єкт і предмет та завдання вікової психології.
29. Проаналізувати періодизацію вікового розвитку.
30. Проаналізувати новоутворення в ранньому дитинстві.
31. Назвати соціальну ситуацію розвитку та провідну діяльність в дошкільному дитинстві.
32. Охарактеризувати психічний і особистісний розвиток дитини в дошкільному віці.
33. Визначити показники психологічної готовності до навчання в школі.
34. Проаналізувати соціальну ситуацію розвитку в молодшому шкільному віці.
35. Проаналізувати провідну діяльність в молодшому шкільному віці.
36. Визначити особливості пізнавальної сфери молодшого школяра.
37. Проаналізувати новоутворення молодшого шкільного віку.
38. Проаналізувати психологічні новоутворення підліткового віку.
39. Проаналізувати соціальну ситуацію розвитку та провідну діяльність в підлітковому віці.
40. Проаналізувати кризу підліткового віку.
41. Проаналізувати особливості психічного розвитку в юнацькому віці.
42. Проаналізувати соціальну ситуацію розвитку та провідну діяльність в юнацькому віці.
43. Визначити предмет і завдання педагогічної психології.
44. Охарактеризувати методи педагогічної психології.
45. Охарактеризувати психолого-педагогічне спостереження як метод педагогічної психології.
46. Охарактеризувати рівні навчання.
47. Назвати принципи виховання.
48. Охарактеризувати методи виховного впливу.
49. Назвати стилі педагогічної діяльності.
50. Визначити сутність, об'єкт, предмет та завдання психології спорту.
51. Охарактеризувати основні категорії в психології спорту.
52. Назвати та дати характеристику основних методів психології спорту.
53. Проаналізувати структурні компоненти спортивної діяльності.
54. Назвати та проаналізувати компоненти спортивної діяльності.

Приклади практичного завдання

1. Уявіть, що до вас звертається допитливий учень: «Я читав, що десь збудували таку школу, в класах якої зовсім не було подразників, які відволікають увагу. Стіни і стеля були пофарбовані в один колір, вікна щільно завішені, сторонній шум не проникав. На стінах не було ні закликів, ні унаочнень. Думаю, що у такий спосіб було створено оптимальні умови для організації уваги учнів на уроці, тому не зрозуміло, чому таких класів немає у наших школах».

Що ви відповісте цьому учневі?

2. Оксана М., учениця 4 класу, вдома і у школі поводить по-різному. В сім'ї вона збудлива, неслухняна, з деспотичними нахилами дитина. Ще у віці немовляти дівчинка відзначалась високим рівнем збудливості, багато плакала, погано спала. Від батьків вона завжди домагається задоволення своїх бажань, вдаючись до афективних реакцій, часто не підкоряється їхнім вимогам, сперечається, конфліктує. В школі ж вона стримана, тиха дівчинка, рідко виявляє активність. З учителями ввічлива, зауваження вислуховує мовчки, дружить з кількома дівчатками, поведінка завжди зразкова.

Який тип темпераменту цієї дівчинки? У чому його особливість?

3. Молодий учитель фізичної культури С. прагнув будувати уроки таким чином, щоб учні весь

час активно працювали. Невдовзі це дало позитивні результати: збільшилась кількість дітей, які встигали «добре» і «відмінно». Проте колеги знають і недоліки С: як класний керівник він мало уваги приділяє вихованню учнів, рідко проводить з ними індивідуальні бесіди, не займається організацією їхнього дозвілля.

Охарактеризуйте педагогічні здібності цього вчителя?

4. Віталій О. виховувався у неповній сім'ї. Мати працювала по змінно і тому часто залишала його в дитсадку на добу, не завжди приділяла йому увагу. Вже навчаючись у 1 класі, хлопець був потайний, недобррозичливий, жорстокий щодо фізично слабких дітей. У 6 класі Віталій зажив сумної слави одного з найнедисциплінованіших учнів школи. Невдовзі він зв'язався з групою підлітків, разом з якими скоїв злочин (побили й пограбували перехожого), після чого був направлений до спецучилища.

Що можна сказати про формування характеру цього учня? Чи можна було скорегувати цей процес у бажаному напрямку?

5. Однокласники Дмитро К. і Валерій Д. негласно змагаються один з одним. Проте Дмитро майже не готується до уроків, задовольняючись тим, що зрозумів з пояснень учителя. У вільний час він багато читає, надаючи перевагу науково-популярній літературі. Валерій ретельно готується до занять, нерідко звертається по допомогу до батьків. Дмитро випереджає Валерія при розв'язуванні задач, які потребують творчого, нешаблонного підходу. Валерію краще даються ті, де потрібно виявити глибокі, ґрунтовні знання.

Хто з хлопців краще закінчить школу? Що можна сказати про здібності цих учнів?

6. Олена К., шестикласниця, тиха, зовнішньо невиразна дівчинка. В оточенні однокласників прагне бути непомітною, під час перерви тримається біля стіни, уникає галасливих ігор. Вільний час проводить здебільшого одна. На уроках не піднімає руки, на запитання вчителя відповідає дуже тихо. Коли дорослі намагаються посилити її активність то ображається, може заплакати.

Що можна сказати про темперамент цієї дівчинки? Як він міг сформуватись?

7. Встановлено, що школярі досить легко співпереживають негативним емоціям (смуток, гнів тощо) своїх однокласників і значно важче – позитивним (радість), тобто вони емоційно відгукуються на неприємності, які трапляються з їхніми товаришами.

Які можливі причини цього явища? Чи можна змінити його?

8. Студент Микола У. – неврівноважений, імпульсивний, рвучкий у рухах, дратівливий юнак. Він відгукається на будь-які події у студентському житті, приймає їх близько до серця. До кінця дня, як правило, втомлюється і потребує тривалого відпочинку, але у потрібний момент активізується і стає впевненою в собі людиною. Долаючи невпевненість, часто виступає на факультетських зборах, підтримуючи, як правило, думку декана. У Миколи немає великих здібностей, але завдяки наполегливості він вчиться добре.

Які властивості притаманні темпераменту цього студента? В чому полягає особливість прояву їх?

9. У двох класах учні на перерві грали у м'ячі, залишили розкидані перед уроком. Перший учитель, прийшовши на урок, накричав на учнів, наказав черговому позбирати усі м'ячі і в роздратованому стані почав заняття. Другий учитель вчинив інакше. Він сам спокійно позбирав у корзину м'ячі й сказав: «Якщо вам важко складати м'ячі, якими ви граєте перед уроком, попередьте мене заздалегідь. Я приходитиму раніше і збиратиму їх сам, щоб не втрачати часу».

Порівняйте поведінку двох учителів. Хто з них, на вашу думку, вчинив правильно? У якому випадку спілкування педагога з учнями ефективніше? Майстерність якого педагога вища?

10. Учитель фізичної культури вважав, що індивідуальний підхід, додаткові заняття, необхідно застосовувати до учнів, яких цікавить спорт. Інші нехай займаються тільки відповідно програмі. На думку вчителя, якщо в учнів немає здібностей до спорту, то нема чого з таких учнів вимагати майстерності у виконанні вправ.

Критерії оцінювання семестрового контролю

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичне питання Перший рівень	10	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі. Відповідь на питання сформульовано в термінах освітнього компонента, викладено науковою мовою.
	5-9	Здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	1-4	Здобувач освіти частково володіє навчальним матеріалом або не володіє навчальним матеріалом
Другий рівень	10	Здобувач освіти володіє матеріалом в повному обсязі; аргументовано його викладає; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання; демонструє авторську позицію здобувача освіти
	7-9	Самостійно викладає основний зміст навчального матеріалу, але без глибокого всебічного аналізу
	4-6	Здобувач освіти не в змозі ґрунтовно викласти зміст питання, допускаючи при цьому суттєві помилки
	1-3	Здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст питання, не володіє ключовими поняттями, не володіє навчальним матеріалом
Практичне завдання Третій рівень	10	Здобувач освіти дав повну, інноваційно орієнтовану, креативну, вичерпну відповідь, яка складається з: правильного вибору алгоритму вирішення завдання; структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; ґрунтовних висновків; авторське бачення проблеми та її практичне вирішення
	7-9	Здобувач освіти розуміє суть завдання, наявна особистісна позиція студента. Відповіді властиві інноваційність і креативність у вирішенні практичного завдання. Містить деякі помилки у виборі алгоритму вирішення завдання
	4-6	Здобувач освіти розуміє сутність проблеми, знає алгоритм її розв'язання. Містить суттєві помилки у виборі та реалізації алгоритму вирішення завдання; відсутня авторська позиція; містить грубі помилки й не має пояснень і висновків
	1-3	Здобувач освіти не розуміє або не повністю розуміє завдання; не в змозі його виконати; виконав завдання частково або й повністю неправильно (виконав менш ніж 20% завдання)

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

3 семестр

Поточний, модульний контроль та самостійна робота																						Е
ЗМ 1 (35 балів)										ЗМ 2 (15 балів)					ЗМ 3 (20 балів)							
С1	С2	С3	С4	СР	П1	С5	СР	П2	СР	ЗМ1	С6	С7	СР	ЗМ2	С8	СР	С9	С10	СР	ЗМ3	30	
4	4	4	4	1	3	4	1	3	1	6	4	4	1	6	4	1	4	4	1	6		100
Всього балів:																					100	

Умовні позначення: С – семінарське заняття, П – практичне заняття, СР – самостійна робота, МК – модульний контроль, Е – екзамен, З – диференційований залік, ПК – поточний контроль.

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	шкала ЄКТС	оцінка за національною системою
90–100	А	відмінно
82–89	В	добре

74–81	C	задовільно
64–73	D	
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

11. Політики курсу

11.1. Політика щодо відвідування

Здобувач освіти повинен відвідувати всі види занять, передбачені навчальним планом, згідно з розкладом. Графік консультацій із освітнього компоненту оприлюднений на інформаційному стенді кафедри загальної педагогіки, психології та методики початкової освіти. У разі відсутності здобувача на занятті він зобов'язаний його відпрацювати.

11.2. Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач освіти повинен самостійно виконати всі завдання семінарських / практичних занять, а у випадку запозичень інформації, зобов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення підсумкового контролю заборонено.

Використання інструментів штучного інтелекту в освітній діяльності здійснюється у межах вимог академічної доброчесності. Здобувач освіти зобов'язаний використовувати технології штучного інтелекту відповідально, прозоро та етично, з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

11.3. Політика щодо дотримання термінів виконання завдань

Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання семінарських, практичних у терміни, які встановлює викладач. Індивідуальну роботу здобувач освіти виконує самостійно, відповідно до методичних вказівок та визначених викладачем завдань і термінів. У випадку відсутності здобувача освіти на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (екзамену) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати усі теми. Ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з освітнього компонента за графіком, визначеним викладачем.

11.4. Політика щодо визнання результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулю, темі (темам), що передбачені робочою програмою освітнього компонента, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно з Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

12. Рекомендована література

Основна

1. Долинська Л. В. Загальна психологія. Хрестоматія: навч. посіб. Київ : Каравела, 2023, 640 с.

2. Долинська Л. В., Лисянська Т.М. Вікова психологія: хрестоматія: навч. посіб. Київ : Каравела, 2022. 488 с.
3. Максименко С. Д. Загальна психологія: підручн. / 3-є вид. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 272 с.
4. Москалець В. П. Загальна психологія: підручн. Київ : Ліра-К, 2024. 564 с.
5. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності: монограф. Вінниця : ВНАУ, 2020. 240 с.
6. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручн. Київ : Кондор, 2024. 469 с.
7. Павелків Р. В. Загальна психологія: підручн. / 4-те вид., доп. Київ : Кондор, 2024. 576 с.
8. Сергєєнкова О. П. Вікова психологія: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2023, 376 с.
9. Скрипченко О. В., Долинська Л. В. Загальна психологія: підручн. Київ : Каравела, 2024, 464 с.

Допоміжна

1. Варій М. Й., Терлецька Ю. М. Психологія: підручн. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 292 с.
2. Видра О. Г. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2024. 120 с.
3. Волошина В.В., Долинська Л.В. Загальна психологія: практикум: навч. посіб. Київ : Каравела, 2023. 280 с.
4. Воронова В. І. Психологія спорту : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України : Олімпійська література, 2019. 271 с.
5. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків : Віват, 2019. 512 с.
6. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навч. посібн. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 424 с.
7. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 388 с.
8. Зарицька В.В. Психологія емоційного інтелекту. Одеса : Олді-Плюс, 2022. 428 с.
9. Кацавець Р.С. Психологія особистості: навч. посіб. Київ : Алерта, 2021. 134 с.
10. Ключ О. А. Фізичне виховання в інклюзивній освіті: навч.-метод. Посіб. для здобув. Вищ. навч. закл. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня “Рута”», 2024. 148 с.
11. Козігора М. А. Впровадження експериментальної програми з профілактики моральної травми у майбутніх вчителів під час воєнного стану. *Психологічні перспективи*: наук. зб. Луцьк. 2022. Вип. 40. С. 38–50.
12. Козігора М. А. Психологічні особливості прояву моральної травми під час воєнного конфлікту: дис. ... доктора філософії: 19.00.01 / Волинський нац. ун-т імені Лесі Українки. Луцьк, 2023. 215 с.
13. Кутіщенко В.П. Вікова та педагогічна психологія: підручн. / 2-ге вид. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.
14. Новікова Ж. М. Загальна психологія (психічні процеси): навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. 1296 с.
15. Психологічний словник-довідник: довідк. вид. / уклад. М. А. Козігора, Н. П. Ярошук. Луцьк : ФОП Мажула Ю. 2024. 158 с.
16. Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень. Ступінь вищої освіти – бакалавр. Галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка». Спеціальність 013 «Початкова освіта» : затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 23 березня 2021 р. № 357. Київ : МОН України, 2021. 35 с.
17. Філоненко М.М. Психологія спілкування: підручн. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.
18. Шалар О.Г. Практикум з психології спорту: навч.-метод. посіб. Херсон : ПП В. С. Вишемирський, 2015. 139 с.

Інформаційні ресурси

1. Підбірка матеріалів з напрямку «Загальна психологія». URL: <https://surl.li/xqnxje>
2. Електронний ресурс «Дорога до себе» / Засекіна Л. В., Козігора М. А. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1795> (рішення про реєстрацію авторського права на програму від 5 квітня 2022 р. № с202201570. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір від 07.04.2022 № 112603).
3. Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». URL: <https://surl.li/kbnptd>

Викладач _____ Ольга ШЕВЧУК
(підпис)